

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht

Onderwerp	Ontheffing Soortenbescherming Hoevelaar fase 2 en 3 in Woudenberg	Datum	23 oktober 2023
Zaaknummer	Z2023-00000870	Team	Vergunningverlening Natuur en Landschap
Briefnummer	D-PU-2023-00013501	Van	Servicebureau
Uw referentie	-	Telefoonnr.	030 258 91 11
Ontvangstdatum	9 mei 2023	E-mail	servicebureau@provincie-utrecht.nl
Bijlage	1. Voorschriften bij de ontheffing 2. Voorgeschreven maatregelen 3. Locatie plangebied 4. Locatie aangetroffen verblijfplaatsen		

RI-BuitenBouw B.V. heeft namens Gemeente Woudenberg een aanvraag ingediend voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. De aanvraag heeft betrekking op activiteiten op de locatie Hoevelaar fase 2 en 3 in Woudenberg (hierna: plangebied) en heeft zaaknummer Z2023-00000870.

1. Besluit

We hebben op basis van de Wet natuurbescherming en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017 besloten:

- Ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.1, tweede lid van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen, van nesten of rustplaatsen van de kerkuil en steenuil.
- Ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk vernielen of beschadigen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van de steenmarter.

We verlenen de ontheffing voor de periode vanaf de verzenddatum van dit besluit tot en met 23 oktober 2028.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1 van deze beschikking) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2 van deze beschikking) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

Hieronder kunt u lezen waarom we dit besluit genomen hebben.

2. Motivering van het besluit

2.1 Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op het realiseren van een nieuwe woonwijk in de woningbouwlocatie Hoevelaar, gemeente Woudenberg. De beoogde werkzaamheden betreffen woningbouw bij project Hoevelaar Fase 2 en Fase 3. De woningbouwlocatie Hoevelaar is gelegen te oosten van de kern van Woudenberg. Het gebied wordt omsloten door de provinciale weg N224, Zegheweg en de voormalige spoordijk. Het plangebied is bestaande uit agrarische grond. Ten behoeve van de woningbouw in Fase 2 en 3 zal de bebouwing op Spoorlaan 9, Spoorlaan 10, Stationsweg Oost 239 en de schuren behorende bij Spoorlaan 5 gecomoveerd worden. De locatie van het plangebied is opgenomen in bijlage 3 van deze beschikking.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft de kerkuil (*Tyto alba*), steenuil (*Athene noctua*) en de verbodsbepalingen genoemd in 3.10, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft steenmarter (*Martes fiona*) voor de periode van 15 mei 2023 tot en met 23 oktober 2028.

2.2 Gevolgde procedure

We hebben de aanvraag behandeld volgens hoofdstuk 5 van de Wet natuurbescherming en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht. Op 29 september 2023 en 16 oktober 2023 heeft u de aanvraag aangevuld.

2.3 Toetsingskader

De kerkuil en steenuil zijn beschermd op grond van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. De steenmarter is beschermd op grond van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming.

2.4 Toetsing ontheffingsvoorwaarden

We kunnen de ontheffing voor de Wet natuurbescherming alleen verlenen als voldaan is aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- b. er is een geldig wettelijk belang (belangenafweging);
- c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de kerkuil en steenuil en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de steenmarter in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (ecologische beoordeling).

Hieronder leest u de toetsing en conclusies op deze voorwaarden.

a) Alternatievenafweging

Omschrijving van de alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

Locatie

“De uitvoering van de asbestsanering en sloop van de aanwezige opstallen is locatie-specifiek. Er is hierin geen sprake van alternatieve locaties. Tevens heeft gemeente Woudenberg reeds onderzocht of er alternatieve locaties beschikbaar zijn voor de beoogde te realiseren ca. 1000 woningen voor het gehele plangebied (inclusief fase 1).

Het blijkt momenteel niet mogelijk om grondgebonden woningen op alternatieve locaties binnen het bestaand stedelijk gebied van Woudenberg te realiseren. Op basis van de ontwikkelingen in Woudenberg is de additionele woningvraag in totaal 2.245 woningen tot 2040, waarvan circa 1.115 (reguliere) grondgebonden en circa 1.130 levensloopbestendige woningen (zoals patiwoningen, benedenwoningen of appartementen met lift). In de periode tot 2030 zijn tussen de 600 en 1.000 woningen nodig om in de eigen woningbehoefte te kunnen voorzien (Structuurvisie Woudenberg 2030). De Structuurvisie Woudenberg 2030 (juni 2013) laat zien waar (toekomstige) woningbouwlocaties binnen gemeente Woudenberg zijn voorzien (tab. 9.0), zie onderstaande afbeelding.

Tab. 9.0. Woningbouwontwikkelingen gemeente Woudenberg (bron: Structuurvisie Woudenberg 2030)	
Projectlocatie	Programma (aantal woningen) tot aan 2030
<i>Uitvoering</i>	
Derde en vierde fase Groene Woud	53 (fase 3) + 52 (fase 4)
Vijfde fase Groene Woud	64
Westerwoud	7
Prinses Amaliaaan	27-35
Nijverheidsweg	47
<i>Planning</i>	
Woudenberg Oost	Maximaal 1.000
Julianaplein	ca. 15
Griftdijk	ca. 15
Vrijkomende schoollocaties	In totaal 34-48 woningen
• Jan Ligthart	10-15
• Willem van Oranje	10-15
• (eventueel) Prangelaar	14-18
Laan van Lichtenberg	8
J.F. Kennedylaan	3

De gemeente Woudenberg voorziet woningbouw op diverse locaties, waaronder inbreidingslocaties. Locatie Woudenberg Oost, waaronder Hoevelaar Fase 2 en 3 valt, is essentieel om te kunnen voorzien in de woningbehoefte tot 2030. Het realiseren van de benodigde 600 tot 1000 woningen is niet te realiseren op overige reeds bekende (inbreidings-)locaties waar woningbouw voorzien is.”

Werkwijze en inrichting

De werkwijze (en planning) is afgestemd op de aanwezige soorten. Het ongeschikt maken vindt plaats in de periode september t/m januari, waarbij alternatieve (permanente) verblijfplaatsen eerst de minimale gewenningstijd van drie maanden hebben gehad, voordat de huidige verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt worden. Het ongeschikt maken vindt plaats gelijktijdig met de asbestsanering. De asbestsanering zal zorgdragen voor het zorgvuldig ontmantelen van het aanwezige dak van de opstallen. Dakdelen welke nog niet zijn ontmanteld tijdens de asbestsanering, worden nadien verwijderd. Na het zorgvuldig te hebben ontmanteld van dakdelen, zijn opstallen minder geschikt voor zowel de steen- als kerkuil. Overige sloopwerkzaamheden worden na de asbestsanering uitgevoerd. Slopen zal hierbij in één werkrichting uitgevoerd worden.

Planning

"De huidig voorgenomen planning is reeds afgestemd op kwetsbare perioden van de steenuil, kerkuil en steenmarter. De gekozen planning in het activiteitenplan omtrent uit te voeren werkzaamheden is hierom goed verenigbaar met de jaarcyclus van de betreffende soorten. Een alternatieve planning van de werkzaamheden levert geen voordelen op voor de soorten."

Conclusie alternatievenafweging

Hiermee heeft u aangetoond dat er geen redelijke alternatieven zijn waarbij er een minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt en de doelstellingen van de ruimtelijke ingreep worden bereikt. De alternatievenafweging is voldoende onderbouwd. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

b) Belangenafweging

Aangedragen belangen

We toetsen of de ruimtelijke ingreep nodig is op grond van een erkend belang zoals is vastgelegd in de Wet natuurbescherming.

Voor de kerkuil en steenuil heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, aanhef en onder 1 en 4, van de Wet natuurbescherming: In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid en ter bescherming van flora of fauna.

Voor de steenmarter heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 1 en 3 van de Wet natuurbescherming: "In het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats" en "in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten";

Onderbouwing en beoordeling van belangen

U heeft aangegeven dat de werkzaamheden nodig zijn voor de volksgezondheid, voor het verminderen van het woningtekort en omdat door de ruimtelijke ingreep een ecologische verbetering ten opzichte van de huidige situatie ontstaat door bescherming van flora of fauna. Hierbij verwijst u naar het "Activiteitenplan ontheffing Wnb soortbescherming 'Hoevelaar fase 2 en 3', te Woudenberg" van 16 oktober 2023 en de "Asbestinventarisatie" van 13 oktober 2023.

In het belang van de volksgezondheid

Op dit moment is de bestaande bebouwing op de Spoorlaan 9 en 10 zodanig in verval, dat op verschillende plekken asbestplaten zijn (af)gebroken. De asbestvezels die hierdoor vrij zijn gekomen en kunnen vrijkomen bij weersinvloeden (storm, blikseminslag), brandstichting of door vandalisme, kunnen zich via de lucht verspreiden naar omliggende gebieden en vormen daarmee een acuut risico voor de volksgezondheid.

Hieruit blijkt dat er sprake is van gevaar door de verspreiding van asbestdeeltjes. Dit is in het belang van de volksgezondheid.

Groot openbaar belang met inbegrip van dwingende redenen

Voor de steenmarter onderbouwt u tevens dat de ontwikkeling wordt uitgevoerd in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten. U geeft hierover het volgende aan:

“Het voorgenomen plan voorziet in de toevoeging van ongeveer 1000 woningen in geheel Hoevelaar. Op basis hiervan wordt voorzien in de lokale woningbehoefte. Hierin is het tevens van belang te vermelden dat het plan voorziet in de realisatie van levensbestendige woningen, waar in alle segmenten een forse behoefte aan is volgens het woningbehoefte-onderzoek. Het is van belang dergelijke levensbestendige woningen te bouwen om voldoende comfort en veiligheid te bieden, waarmee de levenskwaliteit van onder andere senioren of mensen met een fysieke aandoening niet verslechterd. Deze ontwikkeling zal hierom mede bijdragen aan de volksgezondheid.”

In een groot deel van Nederland, waaronder de provincie Utrecht, is een groot tekort aan woningen. Dit treft voornamelijk huishoudens met een laag inkomen en huishoudens met een middeninkomen. De provincie Utrecht heeft de ambitie om door middel van regionale programma's geschikte locaties te selecteren voor woningbouw. Dit doet zij samen met gemeenten, corporaties en marktpartijen. Deze ambitie vindt u in het Programma Versnelling Woningbouw 2021 - 2024 (publicatie najaar 2020) en in het Provinciaal Programma Wonen en Werken 2021 (publicatie van 5 oktober 2021). Beide publicaties vindt u op provincie-utrecht.nl. In het Provinciaal Programma Wonen en Werken 2021 is aangegeven op welke manier en op basis van de Planmonitor Wonen de regionale programma's opgesteld, gemonitord, geëvalueerd en geactualiseerd worden.

Hieruit blijkt dat er sprake is van het verminderen van het woningtekort. Dit is een dwingende reden van groot openbaar belang.

Ter bescherming van flora of fauna

De huidige verblijfplaatsen en (gedeelte van het) leefgebied van de steenuil, de kerkuil en de steenmarter zullen verdwijnen bij verder verval van de opstallen aan de Spoorlaan 9 en 10, als de huidige situatie gehanteerd blijft. Ten zuidoosten van het plangebied zijn nog twee andere rustplekken (Spoorlaan 5) behorende bij het territorium van steenuil die komen te vervallen als de nestlocatie (Spoorlaan 9 / 10) verdwijnt.

U geeft het volgende aan over kerkuil en steenuil:

“Binnen het voorgenomen plan wordt de bescherming van steenuilen begünstigd door circa 4,5 hectare leefgebied aan te leggen op reeds geschikt gebied, wat hierdoor verder geoptimaliseerd wordt. Dit geoptimaliseerde leefgebied is hierbij gelegen in een gebied omringd met reeds optimaal geschikt leefgebied voor de steenuil. De steenuilen waarvoor op een nieuwe plek geoptimaliseerd leefgebied wordt aangebracht, kunnen, op basis van huidige gegevens van bekende verblijfplaatsen en aanwezig habitat, een territorium bezetten van de maximale grootte welke vanuit literatuurgegevens gebruikelijk is van 30 hectare. Dit betreft dezelfde ruimte die beschikbaar is in het huidige territorium, maar op de nieuwe locatie is sprake van geoptimaliseerd leefgebied en leefgebied met reeds optimalere omstandigheden, welke mogelijk echter als gevolg van een gebrek aan geschikte vestigingsplaatsen nog niet in gebruik genomen is. Door deze geoptimaliseerde omstandigheden is het tevens mogelijk dat steenuilen een territorium bezetten van (slechts) 5 hectare. Optimalisatie van leefgebied voor de steenuil zal tevens ten goede komen aan de kerkuil en zal borgen dat het areaal aan geschikt leefgebied niet achteruit zal gaan.”

In onderstaande tabel is weergegeven welke maatregelen worden getroffen (ten behoeve van steenuil) en vergeleken met de huidige situatie.

Tab. 5.6, Elementen binnen alternatief, geoptimaliseerd leefgebied steenuil, afgezet tegen reeds aanwezig habitat en vereiste mitigatie

Element	Aantal	Eenheid	Aantal	Eenheid
	Vereist		Aangelegd	
Nestplaats (inclusief roetsplaats(en))	3	st.	3	st.
	Aanwezig in huidig leefgebied		Aanwezig in nieuw leefgebied	
Agrarisch land (ingebruikname als grasland of maisland)	23	ha.	18	ha.
Elzen-/knotwilgisingel langs watergang	730	m1	580	m1
Verruigd (gras-)land	0,4	ha.	0,75	ha.
Kruidenrijke akker(randen)	0	ha.	0,15	ha.
Permanent kort grasland (incl. paardenweiden)	0	ha.	7,75	ha.
Boomgaard (aantal bomen; fruit- en notenbomen)	Enkele		18	st.
Zit-/uitkijkposten	Algeheel aanwezig als afscheiding van agrarisch land		Algeheel aanwezig als afscheiding van agrarisch land. Onk toegevoegd (1)	
(1) Er zijn 15 zit-/uitkijkposten (jachtpaaltjes) geplaatst die specifiek benoemd zijn als zijnde toegevoegd voor deze functie. Echter zijn er vele tientallen andere (weide-)paaltjes extra geplaatst in het mitigatiewerk bij bijvoorbeeld boomverankeringen, hekwerken, afrasteringen, takkenrillen en muizenruiters. Het aantal zit-/uitkijkposten is dus vele malen hoger als aangegeven.				
Aantal erven binnen 300 meter uit nestplaats (incl. erf van nestplaats)	3	st.	4	st.
Houtwal/bosrand	640	m1	2550	m1
Takkenril	0	st.	1	st.
Muizenruiter	0	st.	3	st.

Bron: "Activiteitenplan ontheffing Wnb soortbescherming 'Hoevelaar fase 2 en 3', te Woudenberg" van 16 oktober 2023.

U geeft het volgende aan over huismus, gierzwaluw en gebouwbewonende vleermuizen:

“De groene en natuurinclusieve invulling van Hoevelaar Fase 2 en Fase 3 zal er onder andere toe leiden dat er een ecologische plus ontstaat op gebouwbewonende soorten als de huismus, gierzwaluw en vleermuizen. Binnen de projectlocatie zijn momenteel geen verblijfplaatsen aanwezig van de genoemde soorten. Door het integreren van één inbouwkast per te bouwen

woning in de gehele wijk, zal het aanbod aan vestigingsplaatsen voor gebouwbewonende soorten toenemen met enkele honderden. Een algehele toename aan geschikte vestigingsplaatsen binnen een geschikt habitat, zal er toe leiden dat de betrokken gebouwbewonende soorten hiervan zullen profiteren. De lokale instandhouding van deze soorten zal hierdoor er op vooruit gaan.

De groene en natuurinclusieve bouw zal zoals beschreven leiden tot een toename aan geschikte vestigingsplaatsen voor de huismus, gierzwaluw en gebouwbewonende vleermuizen en zal zorg dragen voor de realisatie van voldoende leefgebied. De positieve effecten op de lokale instandhouding zorgen hiermee ook voor positieve effecten op de landelijke instandhouding van deze soorten.”

Volgens de verspreidingsgegevens komen de huismus, gierzwaluw voor in de omgeving van het plangebied, met name in het bebouwde gebied van de plaats Woudenberg, ten westen van het plangebied. Het nemen van maatregelen voor deze soorten, kan dan ook een positief effect hebben op de lokale staat van instandhouding van deze soorten. Tijdens het nader onderzoek zijn binnen het plangebied met name de soorten gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis waargenomen en een enkele waarneming van een passerende laatvlieger en rosse vleermuis.

Natuurinclusief bouwen

In het activiteitenplan van 16 oktober 2023 staat beschreven dat in de nieuw te realiseren woonwijk natuurinclusieve maatregelen worden getroffen voor gebouwbewonende soorten als huismus, gierzwaluw en gebouwbewonende vleermuissoorten. Tijdens het nader onderzoek binnen het plangebied zijn met name de soorten gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis waargenomen, daarom dienen de maatregelen vooral op deze soorten te worden toegespitst.

Samengevat is het plangebied momenteel geschikt als leefgebied en biedt het nest- en/of rustplaatsen voor steenuil, kerkuil en steenmarter. Door de ingreep wordt niet alleen gecompenseerd voor de te vernielen nest-, rust- en verblijfplaatsen en het te vernielen leefgebied, maar worden ook extra maatregelen getroffen voor de huismus, gierzwaluw en gebouwbewonende vleermuizen. Dit is ter bescherming van de flora of fauna.

Conclusie belangenafweging

Hiermee heeft u aangetoond dat de ruimtelijke ingreep nodig is vanwege wettelijk erkende belangen. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

c) Ecologische beoordeling

Uitgevoerd onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht of laten onderzoeken op de aanwezigheid van beschermde soorten. U heeft ook onderzocht of laten onderzoeken welk effect de ruimtelijke ingreep heeft op de aanwezige beschermde soorten en deze onderzoeken aangeleverd bij de aanvraag. Op basis van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht hebben we ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologisch onderzoek.

Onderzoeksresultaten: aanwezige beschermde soorten

- **Kerkuil**
De kerkuil is aangetroffen binnen het plangebied in de gebouwen aan de Spoorlaan 9 en 10. Het betreft één paartje met één nestplek en verschillende rustplaatsen binnen het plangebied. Er zijn in totaal zes rustplekken aangetroffen in de gebouwen 4, 7, 9, 10, 12 en 14. Het is aannemelijk dat de nestplaatsen zich bevinden in de gebouwen 10 en 12. De exacte locatie van een nestlocatie kon niet worden vastgesteld. De locaties van de rust- en/of nestplaatsen zijn opgenomen in bijlage 4 van deze beschikking.
- **Steenuil**
De steenuil is aangetroffen binnen het plangebied in de gebouwen aan de Spoorlaan 9 en 10 en in de schuren van Spoorlaan 5. Het betreft één paartje met één nestplaats en verschillende rustplaatsen binnen het plangebied. Er zijn in totaal drie rustplekken aangetroffen in gebouw 13 (Spoorlaan 9/10) en in beide schuren van Spoorlaan 5. Daarnaast is aannemelijk dat de gebouwen 1, 3, 4, 6, 8, 9, 12, 14 en 17 geschikt zijn als rustplaats en nestlocatie. De waarschijnlijke locaties van de rust- en/of nestplaatsen zijn opgenomen in bijlage 4 van deze beschikking.
- **Steenmarter**
De steenmarter is aangetroffen binnen het plangebied. Er is één vaste rust- en verblijfplaats vastgesteld binnen het plangebied in één van de gebouwen van Spoorlaan 9. Een exacte locatie kon niet worden vastgesteld. Een beschrijving van de waarschijnlijke locatie van de rust- en verblijfplaats is opgenomen in bijlage 4 van deze beschikking.

Staat van instandhouding

Kerkuil

Landelijk

Kerkuilen broeden in het hele land in agrarisch gebied, incidenteel ook in steden. De dichtheden zijn het hoogst in delen van Noordoost- en Oost-Nederland en het laagst in de Randstad. De jaarlijkse aantallen variëren enorm als gevolg van fluctuaties in het voedselaanbod - vooral veldmuizen - en sterfte; deze kan groot zijn in sneeuwrijke winters maar ook bij aanhoudend koud, winderig en nat weer. De landelijke stand klapte begin jaren zestig in als gevolg van de strengste winter van de twintigste eeuw. Intensieve nestbescherming en series van zachte winters brachten de stand terug op het oorspronkelijke peil. Rond 2010 nestelden er in daljaren tenminste 1500 paren en in topjaren rond 3000. De staat van instandhouding van de kerkuil als broedvogel in Nederland is gunstig.

Regionaal en lokaal

Ook in de provincie Utrecht is deze toename zichtbaar, waarbij vanaf 1990 minimaal een verdubbeling is waargenomen in aantallen individuen.

Steenuil

Landelijk

De verspreiding van de steenuil in Nederland is in hoofdzaak beperkt tot het kleinschalig cultuurlandschap van Oost-, Zuid- en Midden-Nederland. De hoogste dichtheden komen voor in delen van het rivierengebied en het oosten van Gelderland. In het westen en noorden van Nederland is de steenuil tussen 1975 en 2000 op veel locaties verdwenen. Elders zijn de aantallen in dezelfde

periode afgenomen. Sindsdien nemen ze in het rivierengebied verder af, zijn ze op de zeeklei stabiel en herstellen ze licht op de zandgronden. De afname houdt verband met vermindering van nestgelegenheid en voedsel. De laatste 12 jaar is er geen significantie aantalsverandering. De staat van instandhouding van de steenuil als broedvogel in Nederland is zeer ongunstig.

Regionaal en lokaal

Binnen een afstand van 1,5 kilometer vanaf de projectlocatie zijn, in noordelijke (noordwestelijke) richting reeds drie andere steenuil territoria aanwezig. Gezien de bezetting van de territoria rond het plangebied kan gesteld worden dat de lokale staat van instandhouding van de steenuil zeer gunstig is.

Steenmarter

Landelijk

De steenmarter is een middelgrote marter die vroeger met name in de oostelijke provincies van Nederland aanwezig was, maar tegenwoordig overal in Nederland is aan te treffen (met uitzondering van de Waddeneilanden) (Muskens, G. & La Haye, M., 2022). Wel zijn de aantallen (dichtheden) in het westen van Nederland wat lager dan in andere delen van Nederland. De landelijke staat van instandhouding van de steenmarter kan landelijk als 'gunstig' worden gekenmerkt. De aantallen van de steenmarter nemen nog steeds toe en zal in de toekomst ook verder naar het westen gaan toenemen, het toekomstperspectief is dan ook 'gunstig' (Arcadis, 2018).

Regionaal en lokaal

Voordat de soort landelijke bescherming genoot werd de steenmarter vervolgt en is de soort compleet uit de provincie Utrecht verdwenen (Faunabeheerplan Utrecht 2019-2025, Stichting Faunabeheereenheid Utrecht, 2019). Op basis van verspreidingsgegevens is echter bekend dat de steenmarter sinds minimaal 2012 bezig is met een opmars in provincie Utrecht (NDFF Verspreidingsatlas, 2023; Wansink, 2012). Er zijn geen aanwijzingen dat de regionale staat van instandhouding significant zal afwijken van de landelijke staat van instandhouding. Op lokale schaal is beperkt bekend hoe de staat van instandhouding van de steenmarter is. Echter, wegens het zeer mobiele karakter van de steenmarter en het feit dat de steenmarter met een landelijke opmars bezig is, wordt niet verwacht dat de lokale staat van instandhouding significant zal afwijken van de landelijke staat van instandhouding.

Effect van de ruimtelijke ingreep op de aanwezige beschermde soorten

De werkzaamheden zullen het functionele leefgebied van de kerkuil en steenuil aantasten. Ook zullen de werkzaamheden één nestplaats van de kerkuil, één nestplaats van de steenuil en één rust- en verblijfplaats van de steenmarter vernielen.

Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Ontheffing van de Wet natuurbescherming is daarom noodzakelijk.

Mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen

U heeft mitigerende en compenserende maatregelen voorgesteld om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken.

We hebben (een deel van) de voorgestelde mitigerende en compenserende maatregelen goedgekeurd. Deze staan in bijlage 2 van deze beschikking. In bijlage 1 van deze beschikking vindt u

de extra mitigerende en compenserende maatregelen die noodzakelijk zijn om de negatieve effecten van de werkzaamheden te verzachten.

Monitoringsonderzoek

Kerkuil

In het activiteitenplan is voorgesteld om buiten het plangebied twee uilentorens te realiseren voor zowel steenuil als kerkuil. De uilentoren is een mogelijk effectieve maar vooralsnog experimentele maatregel voor kerkuil. Daarom wordt voor deze maatregel monitoring van de effectiviteit opgelegd voor de kerkuil, zodat een goed beeld kan worden verkregen van het effect op de populatie en de staat van instandhouding kan worden getoetst. In bijlage 1 van deze beschikking hebben wij aanvullende voorschriften hierover opgenomen.

Flora en fauna

In het kader van het belang 'ter bescherming van de flora of fauna' dient een ecologische plus gecreëerd te worden. Naast het creëren van een plus voor de kerkuil, steenuil en steenmarter, is één van de voorgestelde maatregelen natuurinclusief bouwen, waarbij onder andere verblijfplaatsen voor huismus, gierzwaluw en gebouwbewonende vleermuizen wordt gecreëerd. Om de effectiviteit van deze maatregelen te kunnen bepalen, wordt monitoring opgelegd. Hierover hebben wij aanvullende voorschriften opgenomen. Deze staan in bijlage 1 van deze beschikking.

Vanuit de provincie Utrecht wordt opgelegd om de aangegeven maatregelen ten behoeve van de flora en fauna, te monitoren. Zodoende wordt bepaald of de maatregelen in het plangebied het gewenste effect heeft op de flora en fauna in het gebied. De monitoring zal 5 jaar lang plaatsvinden, en zal conform de monitoringsrichtlijnen vanuit de vigerende Kennisdocumenten (BIJ12) plaatsvinden, in de gevallen dat deze beschikbaar is voor de voorkomende soorten.

De monitoringsrapporten dienen jaarlijks te worden aangeleverd bij de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht. Zodoende kunnen eventuele aanvullende of alternatieve maatregelen worden getroffen als blijkt dat de huidige maatregelen onvoldoende zijn of niet het gewenste effect hebben op de aanwezige flora en fauna.

Conclusie ecologische beoordeling

Het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen, waaronder monitoring, en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden zorgen ervoor dat de ingreep niet tot verslechtering leidt van de staat van instandhouding van de kerkuil en steenuil en er geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de populaties van de steenmarter in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

2.5 Conclusie toetsing aan de ontheffingsvoorwaarden

U heeft voldaan aan alle drie de voorwaarden voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. Daarom verlenen we u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid van de Wet natuurbescherming.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1 van deze beschikking) en

voorgeschreven maatregelen (bijlage 2 van deze beschikking) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

3. Aanvullende informatie

3.1 Inwerkingtreding van dit besluit en verzending van deze beschikking

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat het aan u verzonden is.

De mededeling van dit besluit verschijnt binnen twee werkdagen na verzending ook op www.officielebekendmakingen.nl.

De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zo veel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarom belangrijk.

We verzenden deze beschikking aan RI-Buitenbouw B.V. en een afschrift van de beschikking aan:

- Gemeente Woudenberg;
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht.

3.2 Bezwaar indienen

Belanghebbenden kunnen bij Gedeputeerde Staten van Utrecht bezwaar indienen tegen dit besluit binnen zes weken na de verzenddatum van deze beschikking. De datum van ontvangst van het ondertekende bezwaarschrift bepaalt of het binnen deze termijn van zes weken valt. We raden u daarom aan zo snel mogelijk het bezwaarschrift in te dienen. U kunt op de volgende manieren een bezwaarschrift indienen:

- Via het formulier "Bezwaar maken tegen een beslissing van de provincie". U vindt dit formulier op www.provincie-utrecht.nl.
- Via een zelfgeschreven bezwaarschrift.

Print het ingevulde formulier of het zelfgeschreven bezwaarschrift, onderteken het met een "natte handtekening" en stuur het inclusief eventuele bijlagen per post naar:

Provincie Utrecht
t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn geen kosten verbonden.

Let op: het indienen van een bezwaarschrift stelt de inwerkingtreding van het besluit niet uit. Vindt u het belangrijk dat een rechter met spoed kijkt naar de werking van het besluit, voordat Gedeputeerde Staten van Utrecht een beslissing nemen op uw bezwaarschrift? Dan heeft u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een apart proces, naast het bezwaar. Het is een speciale maatregel zolang het bezwaar nog in behandeling is. De voorzieningenrechter kijkt in dat geval of er een spoedeisend belang is en komt met een uitspraak of de werkzaamheden op basis van het besluit wel of niet mogen starten of doorgaan. U moet op het

moment dat u een voorlopige voorziening aanvraagt al wel een bezwaarschrift ingediend hebben. Het verzoek om een voorlopige voorziening stuurt u naar:

Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland
Sector bestuursrecht
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

Aan de behandeling van een voorlopige voorziening zijn kosten verbonden. Meer informatie hierover vindt u op www.rechtspraak.nl.

3.3 Andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen

Het kan zijn dat u voor uw project ook andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen nodig heeft op grond van andere wetten of verordeningen. Neem voor meer informatie hierover contact op met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst.

Heeft u een vraag over dit besluit? Neem dan contact op met het Servicebureau Domein Landelijke Leefomgeving via servicebureau@provincie-utrecht.nl en 030 258 91 11.

Wanneer u contact opneemt, geef dan het zaaknummer van de aanvraag door (dit zaaknummer vindt u bovenaan deze beschikking). Dan kunnen we u zo snel mogelijk helpen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften bij de ontheffing

We hebben aan deze ontheffing de volgende voorschriften verbonden:

1.1 Algemeen

1. We verlenen de ontheffing alleen voor de soorten en verboden handelingen die in dit besluit genoemd zijn.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders aangegeven is.
3. Worden er bij de uitvoering van de werkzaamheden andere beschermde soorten aangetroffen? Of zijn er andere verboden handelingen noodzakelijk? Dan moet de ontheffinghouder direct contact opnemen met het servicebureau van de provincie Utrecht (servicebureau@provincie-utrecht.nl of Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht).
4. Deze ontheffing kan alleen gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

1.2 Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder moet een ecologisch werkprotocol opstellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het ecologisch werkprotocol moet daarnaast de volgende aspecten bevatten:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecooloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecooloog begeleid zijn/worden;
 - f. De manier waarop omgegaan is/wordt met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. De ontheffinghouder moet minimaal twee weken voor de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten het meldingsformulier 'Start werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol bijvoegen.

1.3 Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en de in deze bijlage genoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing verleend is. We sluiten voor de deskundigheidseisen aan bij de eisen die de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) hieraan stelt. De ecologisch deskundige moet in ieder geval aanwezig zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek getoond worden aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek bijgehouden worden. In het logboek worden de gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals het goedkeuren/vrijgeven door een

deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten geregistreerd van de uitgevoerde handelingen die omschreven zijn in de voorschriften bij dit besluit (bijlage 1 van deze beschikking).

10. De voorgeschreven mitigerende en/of compenserende maatregelen in bijlage 2 van deze beschikking moeten opgevolgd worden.

1.4 Na afloop van de werkzaamheden

11. Na afronding van de werkzaamheden moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'Einde werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol zoals omschreven in deze voorschriften bijvoegen.

1.5 Monitoring

Kerkuil

Er dient monitoring plaats te vinden om de effectiviteit en functionaliteit aan te tonen van de uilentorens voor kerkuil.

12. De monitoring dient uitgevoerd te worden volgens het kennisdocumenten (BIJ12) van de kerkuil en dient minimaal te worden gericht op de volgende onderzoeksvragen:
 - a. of de kerkuil gebruik maakt van de aangeboden permanente alternatieve verblijfplaatsen;
 - b. met welke aantallen de soort hiervan gebruik maakt;
 - c. welke verblijfsfunctie de permanente alternatieve verblijfplaatsen vervullen;
13. De monitoringsresultaten worden, voor zover dit waarnemingen van beschermde soorten betreft, geregistreerd in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Dit gebeurt voordat de monitoringsrapportage aan de RUD Utrecht wordt verstuurd.
14. De monitoringsrapportage moet minimaal de volgende onderdelen bevatten:
 - a. Onderzoeksgegevens (data, tijdstippen, weersomstandigheden en onderzoeksmethode);
 - b. Beschrijving van de onderzochte maatregelen (zoals: datum van realiseren, beschrijving van locatie en directe omgeving, foto's van de maatregelen en locaties van de maatregelen op kaart of luchtfoto, technische beschrijving van de maatregelen, zoals: (constructie)tekeningen, afmetingen, aantal, materiaal, etc.);
 - c. Onderzoeksresultaten (vastgestelde soorten, functies en aantallen individuen);
 - d. Conclusie waaruit blijkt in hoeverre de maatregelen functioneren voor dezelfde soorten, dezelfde functies en dezelfde aantallen individuen als in de oorspronkelijke situatie (voordat de werkzaamheden werden uitgevoerd);
 - e. Bewijs van registratie van waarnemingen van beschermde soorten in de NDFF.
15. De monitoring dient te starten in het eerstvolgende broedseizoen na de realisatie van de maatregelen en dient jaarlijks te worden uitgevoerd tot vijf jaar na realisatie van de maatregelen. De rapportages dienen gestuurd te worden naar handhaving-wnb@rudutrecht.nl.

16. De monitoringsrapportage dient uiterlijk op 31 december van het jaar waarop de monitoring is uitgevoerd ter beoordeling voorgelegd te worden aan de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht. Indien blijkt dat de genomen maatregelen niet de gewenste effecten hebben gehad, kan de provincie Utrecht (al dan niet in overleg met de ontheffinghouder) extra maatregelen opleggen.

Flora en fauna

17. Er dient monitoring plaats te vinden op de functionaliteit van de te realiseren natuurinclusieve maatregelen voor het project Hoevelaar fase 2 en 3. De monitoring dient onder andere uitgevoerd te worden volgens de vigerende kennisdocumenten (BIJ12) van de aanwezige soorten en dient minimaal toe te zien op populatie-ontwikkeling van de aanwezige flora en fauna, minimaal op de soorten huismus, gierzwaluw en gebouwbewonende vleermuizen.
18. De monitoring dient te starten in het eerstvolgende seizoen na de realisatie van de natuurinclusieve maatregelen en dient jaarlijks te worden uitgevoerd tot vijf jaar na realisatie van de maatregelen. De rapportages dienen gestuurd te worden naar handhaving-wnb@rudutrecht.nl.
19. De monitoringsrapportage dient uiterlijk op 31 december van het jaar waarop de monitoring is uitgevoerd ter beoordeling voorgelegd te worden aan de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht. Indien blijkt dat de genomen maatregelen niet de gewenste effecten hebben gehad, kan de provincie Utrecht (al dan niet in overleg met de ontheffinghouder) extra maatregelen opleggen.

Bijlage 2: Voorgeschreven maatregelen

Steenuil en kerkuil

Buiten kwetsbare periode werken

Binnen de voorgenomen ontwikkeling zal, tijdens het ongeschikt maken van huidige verblijfplaatsen, gewerkt worden buiten de kwetsbare perioden van de steen- en kerkuil. Concreet zullen de verblijfplaatsen hierom ongeschikt gemaakt worden in de periode september t/m januari. Ongeschikt maken zal plaatsvinden nadat alternatieve verblijfplaatsen voldoende gerijpt zijn.

Ongeschikt maken bestaande verblijfplaats(en)

De huidige verblijfplaatsen worden tijdig voorafgaand aan de eigenlijke activiteiten ongeschikt gemaakt, na verlening van ontheffing. Het ongeschikt maken zal op onderstaande methode worden uitgevoerd, hierbij wordt onderscheidt gemaakt tussen de aanwezige panden;

- Het ongeschikt maken vindt plaats in de periode september t/m januari, waarbij alternatieve (permanente) verblijfplaatsen eerst drie maanden gerijpt zijn voordat de huidige verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt worden.
- Het ongeschikt maken vindt plaats gelijktijdig met de asbestsanering. De asbestsanering zal zorgdragen voor het zorgvuldig ontmantelen van het aanwezige dak van de opstallen. Dakdelen welke nog niet zijn ontmanteld tijdens de asbestsanering, worden nadien verwijderd. Na het zorgvuldig te hebben ontmanteld van dakdelen, zijn opstallen minder geschikt voor zowel de steen- als kerkuil.
- Overige sloopwerkzaamheden worden na de asbestsanering uitgevoerd. Slopen zal hierbij in één werkrichting uitgevoerd worden. De betrokken ecooloog zal oproepbaar zijn in het kader van calamiteiten.

Permanente alternatieve verblijfplaatsen

Binnen de voorgenomen ontwikkeling zal een vaste rust- of verblijfplaats van zowel de steenuil als kerkuil opgeheven worden. Om dit verlies te compenseren zullen er voor de steenuil drie permanente alternatieve verblijfplaatsen worden gerealiseerd, en voor de kerkuil twee permanente alternatieve verblijfplaatsen. Deze alternatieve verblijfplaatsen zullen worden gerealiseerd op beschikbaar gesteld terrein van derden, buiten reeds aanwezige territoria. De vervangende verblijfplaatsen zijn in september 2023 gerealiseerd, en zijn aanwezig gedurende een rijpingsperiode van 3 maanden voordat de huidige verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt worden.

Kerkuil

De vervangende verblijfplaatsen van de kerkuil zijn geplaatst buiten reeds in gebruik zijnde territoria. Bij voorkeur worden alternatieve verblijfplaatsen geplaatst binnen 500 tot 800 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats. Eén verblijfplaats is gerealiseerd op ongeveer 800 meter van de huidige verblijfplaats. Wegens de voorgenomen plannen van een (grootschalige) woonwijk en de beschikbaar gestelde gronden van derden, is voor de andere verblijfplaats afgeweken van de genoemde afstanden. Binnen de huidige voorgenomen ontwikkeling is er nieuw habitat met verblijfplaatsen gerealiseerd, gedeeltelijk op grotere afstand van het projectgebied, zoals ook benoemd als mogelijkheid in het BIJ12-kennisdocument.

De permanente alternatieve verblijfplaatsen voor de kerkuil bestaan uit twee kerkuilenkasten (Vivara pro), waarbij beide kasten geplaatst zijn in een kerkuilentoren waarmee een schuur nagebootst

wordt. De kerkuilenkasten die zijn gebouwd zijn gebaseerd op het ontwerp van Vivara pro, maar zijn voorzien van een grotere binnenruimte als de toren van Vivara pro. De kerkuilentorens bieden kerkuilen tevens de mogelijkheid om te roesten door aanwezigheid van houten balken, waarmee een rustige, donkere plek wordt gecreëerd.

Steenuil

Voor de steenuil heeft het de voorkeur om (permanente) alternatieve verblijfplaatsen te plaatsen binnen 300 meter van de plek van de huidige verblijfplaats. Binnen de huidige voorgenomen ontwikkeling is er nieuw habitat met verblijfplaatsen gerealiseerd op grotere afstand van het projectgebied, zoals ook benoemd als mogelijkheid in het BIJ12- kennisdocument.

De permanente alternatieve verblijfplaatsen bestaan uit;

- Eén marterproof steenuilenkast (Vivara pro) in een groep van drie zomereiken op een eik;
- Eén marterproof steenuilenkast (Vivara pro) in een laan van zomereiken op een eik;
- Eén marterproof steenuilenkast (Vivara pro) in één van de kerkuilentorens (degene ter hoogte van Ekris).

Met betrekking tot de uilentoren waar zowel de kerkuil en steenuil gebruik van kan maken het volgende; De kerkuil heeft toegang tot de gehele ruimte die geboden wordt in de toren. De kerkuil kan namelijk via een opening in de muur toegang krijgen tot de holle binnenruimte van de toren waarin een kerkuilenkast is opgehangen. De steenuil kan in principe eveneens in de holle binnenruimte vliegen, maar heeft de vestigingsplaats volledig gescheiden van de kerkuil. Dit is bereikt door een steenuilenkast aan te brengen met de opening door één van de muren heen. De invliegopening voor de steenuilenkast is hiermee gescheiden van de opening die toegang geeft tot de holle binnenruimte. Het ontwerp is dus kortweg zo opgesteld dat beide soorten gescheiden van elkaar kunnen vestigen. Het ontwerp van deze uilentoren is overlegd met een steen- en kerkuilenskundige die heeft aangegeven dat dit ontwerp functioneel kan zijn.

Om te voorkomen dat predatie optreedt door marterachtigen, zoals de steenmarter, op eieren of kuikens in de uilentorens, worden staanders voorzien van marterwering.

Genomen permanente maatregelen voor kerkuil en steenuil (bron: "Activiteitenplan ontheffing Wnb soortbescherming 'Hoevelaar fase 2 en 3', te Woudenberg" van 16 oktober 2023).

Vervolg genomen permanente maatregelen voor kerkuil en steenuil (bron: "Activiteitenplan ontheffing Wnb soortbescherming 'Hoevelaar fase 2 en 3', te Woudenberg" van 16 oktober 2023).

Verbeteren habitat nieuw leefgebied

Fig. 5.3, Mitigatielocaties en alternatief (geoptimaliseerd) leefgebied voor steen- en kerkuil (bron: uitsnede uit mitigatietekening van FF Solutions)

Bron: "Activiteitenplan ontheffing Wnb soortbescherming 'Hoevelaar fase 2 en 3', te Woudenberg" van 16 oktober 2023.

Steenuil

Alternatief, geoptimaliseerd leefgebied wordt aangeboden door het aanleggen van muizenruiters (6 stuks), takkenrillen, jachtpaaltjes (15 stuks), extensief kruidenrijk grasland (ong. 6500 m²), bloemrijke akkerlanden (ong. 1500 m²), het aanplanten van diverse bomen (fruitbomen (26stuks), notenbomen (4 stuks), knotwilgen (32 stuks)). Door deze geoptimaliseerde omstandigheden is het tevens mogelijk dat er een territorium bezet wordt van (slechts) 5 hectare.

Kerkuil

Alternatief, geoptimaliseerd leefgebied zal tezamen met het leefgebied voor de steenuil worden aangeboden. Kerkuilen kunnen in het alternatieve leefgebied, op basis van huidige verspreidingsgegevens en aanwezig habitat, minimaal een benodigd territorium bezetten van 60 hectare.

Beheer en onderhoud

Om blijvende aanwezigheid van de nieuwe leefgebieden te kunnen garanderen, zal er in samenspraak met belanghebbenden een beheer- en onderhoudsplan worden opgesteld welke gericht is op het behoud van de voor steen- en kerkuilen geoptimaliseerde leefgebieden.

Ecologische plus steenuil en kerkuil

Steenuil

In Tab. 5.5 staat uiteengezet welke elementen te vinden zijn binnen het huidige leefgebied van de steenuil, er is hierbij (in tegenstelling tot wat bekend is uit het verdiepend onderzoek) uitgegaan van een ingebruikname van een territorium met een straal van 300 meter rond de nestplaats.

Tab. 5.5, Elementen binnen huidige leefgebied steenuil

Element	Aantal	Eenheid
Nestplaats (inclusief roetsplaats(en))	1	st.
Agrarisch land (ingebruikname als grasland of maisland)	23	ha.
Elzensingel langs watergang	730	m1
Verruigd (gras-)land	4.000	m2
Boomgaard (aantal bomen; fruit- en notenbomen)	Enkele	
Zit-/uitkijkposten	Algeheel aanwezig als afscheiding van agrarisch land	
Aantal erven binnen 300 meter uit nestplaats (incl. erf van nestplaats)	3	st.
Houtwal/bosrand	640	m1

Bron: "Activiteitenplan ontheffing Wnb soortbescherming 'Hoevelaar fase 2 en 3', te Woudenberg" van 16 oktober 2023.

Onderstaand (tabel 5.6) is op eenzelfde wijze als in Tab. 5.5 weergegeven welke elementen te vinden zijn in het alternatief, geoptimaliseerd leefgebied voor de steenuil. Er is hierbij tevens weergegeven hoe de mitigatie zich verhoudt tot het huidige leefgebied. Er zijn ook takkenrillen, muizenruiters en fruit-/notenbomen op grotere afstand van de nestplaatsen van de steenuil geplaatst. Deze zijn niet opgenomen in Tab. 5.6, maar zijn wel aangelegd als mitigatie voor de lokale steenuilenpopulatie.

Tab. 5.6, Elementen binnen alternatief, geoptimaliseerd leefgebied steenuil, afgezet tegen reeds aanwezig habitat en vereiste mitigatie

Element	Aantal	Eenheid	Aantal	Eenheid
	Vereist		Aangelegd	
Nestplaats (inclusief roetsplaats(en))	3	st.	3	st.
	Aanwezig in huidig leefgebied		Aanwezig in nieuw leefgebied	
Agrarisch land (ingebruikname als grasland of maisland)	23	ha.	18	ha.
Elzen-/knotwilg singel langs watergang	730	m1	580	m1
Verruigd (gras-)land	0,4	ha.	0,75	ha.
Kruidenrijke akker(randen)	0	ha.	0,15	ha.
Permanent kort grasland (incl. paardenweiden)	0	ha.	7,75	ha.
Boomgaard (aantal bomen; fruit- en notenbomen)	Enkele		18	st.
Zit-/uitkijkposten	Algeheel aanwezig als afscheiding van agrarisch land		Algeheel aanwezig als afscheiding van agrarisch land. Ook toegevoegd (1)	
(1) Er zijn 15 zit-/uitkijkposten (jachtpaaltjes) geplaatst die specifiek benoemd zijn als zijnde toegevoegd voor deze functie. Echter zijn er vele tientallen andere (weide-)paaltjes extra geplaatst in het mitigatiewerk bij bijvoorbeeld boomverankeringen, hekwerken, afrasteringen, takkenrillen en muizenruiters. Het aantal zit-/uitkijkposten is dus vele malen hoger als aangegeven.				
Aantal erven binnen 300 meter uit nestplaats (incl. erf van nestplaats)	3	st.	4	st.
Houtwal/bosrand	640	m1	2550	m1
Takkenril	0	st.	1	st.
Muizenruiter	0	st.	3	st.

Bron: "Activiteitenplan ontheffing Wnb soortbescherming 'Hoevelaar fase 2 en 3', te Woudenberg" van 16 oktober 2023.

Kerkuil

Overeenstemmend met voorgaande tekst bij de beschrijving van de ecologische plus voor de steenuil kan geconcludeerd worden dat binnen een straal van 300 meter rond de nestplaats ter hoogte van Ekris een meerwaarde aanwezig is en geboden is voor de kerkuil. Omdat de redenering hiertoe hetzelfde is, zal deze niet specifiek worden behandeld. Wel wordt benadrukt dat voor de kerkuil ook ter hoogte van Ekris 46 geoptimaliseerd leefgebied is aangeboden door de aanleg van een takkenril, muizenruiters en de aanplant van fruitbomen en notenbomen. Aanwezig leefgebied (voorafgaand aan de mitigatie) was reeds geschikt om de vestiging van een koppel kerkuilen mogelijk te maken. De aangelegde mitigatie vormt een meerwaarde en hiermee een ecologische plus op het leefgebied.

Steenmarter

Buiten kwetsbare periode werken

Ter bescherming van de steenmarter zullen sloopwerkzaamheden worden opgepakt onder het nemen van maatregelen. Sloopwerkzaamheden zullen worden uitgevoerd buiten de kwetsbare periode van de steenmarter, dit wordt bereikt door sloopwerkzaamheden uit te voeren in de periode augustus tot februari.

Permanente alternatieve verblijfplaatsen

Binnen de voorgenomen ontwikkeling zullen voorafgaand aan het ongeschikt maken van de huidige bebouwing drie alternatieve verblijfplaatsen voor de steenmarter worden aangeboden. Er zal gebruik gemaakt worden van steenmarterkasten als type MRTT₁ van Unitura. De steenmarterkasten worden verwerkt onder takkenhopen-/rillen. De steenmarterkasten worden geplaatst langs doorgaande structuren om de kans op ingebruikname te vergroten. De steenmarterkasten zijn geplaatst op de locaties zoals weergegeven in Fig. 5.4. Het aanleggen van steenmarterkasten onder takkenhopen-/rillen is in lijn met alternatieve verblijfplaatsen geadviseerd door Zoogdierverseniging (Muskens, G. & La Haye, M., 2022).

Fig. 5.4, Locaties steenmarterkasten (rood omrand) (achtergrondbron: www.pdok.nl)

Bron: "Activiteitenplan ontheffing Wnb soortbescherming 'Hoevelaar fase 2 en 3', te Woudenberg" van 16 oktober 2023.

Verbeteren habitat leefgebied

Binnen het leefgebied van de steenmarter is het van belang dat elementen aanwezig zijn als groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen, omdat de steenmarter hier voedsel vindt. Binnen de projectlocatie zijn dergelijke elementen momenteel vooral te vinden langs de randen van weilanden, maar ook in bosjes net buiten het plangebied. De elementen buiten de projectlocatie blijven volledig behouden. Binnen de projectlocatie zal leefgebied tijdelijk opgeheven worden, maar voorziet het nieuwbouwplan in de aanleg van diverse watergangen, greppels en andere elementen waar de steenmarter voedsel kan vinden (zie ook Hoofdstuk 5.4). Het nieuwbouwplan kan onderdeel uit blijven maken van het leefgebied van de steenmarter, deze komen immers voor in bewoond gebied. Desalniettemin is binnen de ontwikkeling reeds leefgebied buiten de projectlocatie versterkt door onder andere de aanplant van fruit- /nootbomen en takkenrillen die voedsel (als muizen) aantrekken.

Ecologische plus steenmarter

Voor de steenmarter geldt dat het binnen ruimtelijke ontwikkelingen ecologisch gezien geen probleem vormt dat een enkele verblijfplaats verdwijnt, omdat een steenmarter binnen het territorium meerdere alternatieven zal hebben (Muskens, G. & La Haye, M., 2022). Desalniettemin is binnen de ontwikkeling gekozen tot de aanleg van drie steenmarterkasten om het verlies aan een verblijfplaats te compenseren. Als aanvulling op reeds bestaand leefgebied rond de projectlocatie zijn diverse kleinschalige landschapselementen aangeboden. Deze elementen zoals takkenrillen en muizenruiters zullen leiden tot een toename aan geschikte foerageerlocaties voor de steenmarter, waarmee een meerwaarde ontstaat in reeds bestaand leefgebied. Binnen de projectlocatie zal binnen de ontwikkeling gelet worden op het behoud of versterken van bestaande landschappelijk structuren, zoals watergangen met hierlangs boomsingels. Het behouden van deze elementen binnen de projectlocatie zal er voor zorgen dat leefgebied voor de steenmarter binnen het plangebied grotendeels in stand gehouden blijft. Het aanvullend versterken van deze elementen, maakt dat een ecologische plus ontstaat op de steenmarter.

Natuurinclusief bouwen

Kort samengevat wordt bij de groene en natuurinclusieve invulling rekening gehouden met onder andere het integreren van inbouwkasten in bebouwing voor gebouwbewonende soorten (zoals huismus, gierzwaluw en vleermuizen), het gebruiken van inheemse struiken en bomen, het realiseren van kruidenrijke vegetatie, en het opnemen van groenelementen in openbaar groen en tuinen.

Er is beoogd om per woning die gebouwd wordt, één inbouwkast te integreren in de woonwijk. Oftewel, als er tien woningen gebouwd worden, worden er tien inbouwkasten geïntegreerd in de woningen. Er wordt bij het inbouwen rekening gehouden met wensen vanuit soorten als het aanwezig zijn van voldoende leefgebied rondom inbouwkasten (van belang voor huismussen), het clusteren van inbouwkasten, en overige aanvullende voorwaarden. Deze wensen, en hiermee ook de locatiebepaling van inbouwkasten en het type inbouwkast, zal plaatsvinden in afstemming met een ecologisch deskundige.

Bijlage 3: Locatie plangebied

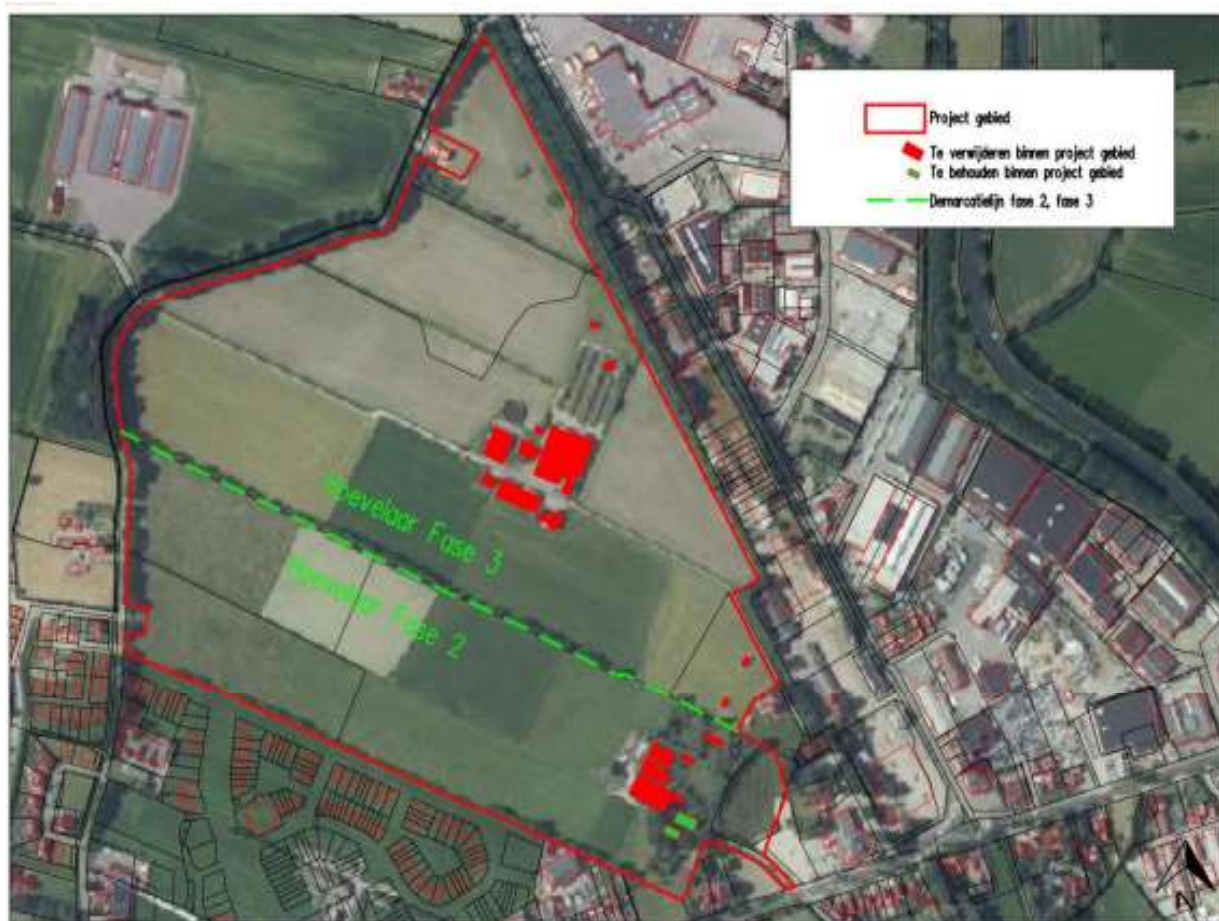

Fig. 2.0, Topografische ligging projectlocatie (rood omrand), met te behouden en verwijderen bebouwing (bron: FF Solutions)

Bron: "Activiteitenplan ontheffing Wnb soortbescherming 'Hoevelaar fase 2 en 3', te Woudenberg" van 16 oktober 2023.

Bijlage 4: Locatie leefgebied en locatie(s) aangetroffen verblijfplaatsen

Kerkuil en steenuil

Fig. 4.0, Het plangebied (rood omlijnd) met A = oude boerderij en B/C/D = schuurtjes. Zie figuur 4.1 voor een detailkaart van de oude boerderij. De gele stip geeft de locatie van een in een boom aanwezige steenuilennestkast weer. Groene stip = roestplaats steenuil (bron: Faunaconsult)

Fig. 4.1, Detailkaart van de oude boerderij, met de verschillende gebouwen (rood omlijnd) en de met oranje strepen aangeduide ruimtes binnen de gebouwen. Blauwe stip = roestplaats kerkuil, groene stip = roestplaats steenuil. Paarse cirkel om nummer = potentiële roestplaats/nestlocatie voor steenuil. Gele cirkel om nummer = van uilen vrijgestelde gebouwen (let op: in 18 en 19 hangen resp. een kerkuil- en een steenuilennestkast). (bron: Faunaconsult)

Bron: "Activiteitenplan ontheffing Wnb soortbescherming 'Hoevelaar fase 2 en 3', te Woudenberg" van 16 oktober 2023.

Steenmarter

In de bebouwing op Spoorlaan 9 in Woudenberg de vaststelling gedaan van steenmarteruitwerpselen, waardoor aangenomen wordt de projectlocatie een verblijfplaats voor de steenmarter te bieden heeft. Dit is in lijn met eerdere onderzoeken die uitgevoerd zijn ten behoeve van een eerdere ontheffingsaanvraag (Z-WNB-RI-REG-2017-1263). Tijdens nader onderzoek is de steenmarter waargenomen, waarbij een individu afkomstig is vanaf het erf van de boerderij ten oosten van het plangebied.